

Intelektualna lastnina

Ponarejanje in piratstvo – grožnja za podjetja

Kršitev pravic intelektualne lastnine v obliki ponarejanja in piratstva narašča. Pojav ogroža gospodarsko rast, delovna mesta, zdravje in varnost državljanov.

Doročaja Vozelj, Urad RS za intelektualno lastnino

Evropski opazovalni urad za kršitve pravic intelektualne lastnine (EU Observatorij), ki deluje pod okriljem Urada Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO), že nekaj let preučuje škodo v sektorjih, ki so tarča ponarejanja. Najpogosteje ponarejeni izdelki so kozmetika, oblačila, obutev in dodatki, športna oprema, igrače in igre, nakit in ure, ročne torbe in prtljaga, posneta glasba, žganje in vino, farmacevtski izdelki, pesticidi in pametni telefoni. Leta 2019 je znašala izguba prodaje zaradi ponarejanja 60 milijard evrov. Samo v Sloveniji so letne izgube zaradi ponarejanja v omenjenih panogah ocenjene na 215 milijonov evrov, kar ustreza 12-odstotnemu deležu celotne prodaje v proučevanih panogah. Skupno število izgubljenih delovnih mest je ocenjeno na 1.979.

Infografika prikazuje primerjavo gospodarske škode zaradi ponarejanja za Slovenijo in EU (vir: Poročilo o stanju kršitev pravic intelektualne lastnine za leto 2019, EUIPO).

Poročilo navaja, da je posledično vsako leto v EU izgubljenih 15 milijard EUR javnofinančnih prihodkov v obliki neposrednih in posrednih davkov ter socialnih prispevkov. Poleg gospodarske in družbene škode, ki jo povzročata ponarejanje, je zaskrbljujoče dejstvo, da ponarejanje lahko ogroža varnost in zdravje potrošnikov ter podpira huda kazniva dejanja, kot sta trgovina s prepovedanimi drogami in pranje denarja.

Ponarejanje pokriva že skoraj vsak proizvodni sektor. Trg ponarejanja blaga ostaja visoko donosen in storilec kaznivih dejanj zagotavlja priložnosti za ogromen dobiček. Spletne trgovine so ključne točke

V Sloveniji obsega gospodarska škoda v 4 panogah (farmaceutski izdelki, kozmetični izdelki in izdelki za osebno nego, vina in žgane pijače ter igrače) skupno 44 milijonov evrov.

Infografika prikazuje oceno škode v gospodarskih panogah, v katerih ponarejanje predstavlja posebno tveganje za zdravje potrošnikov, za Slovenijo in EU (vir: Poročilo o stanju kršitev pravic intelektualne lastnine za leto 2020, EUIPO).

za ponudbo ponarejenega blaga in hkrati priložnost za piratstvo, nepooblaščen prodajo in distribucijo knjig, iger, filmov in glasbe.

Hitro prilagajanje razmeram na trgu kaže poročilo o zlorabah v času pandemije koronavirusa, ki ga je Europol objavil marca 2020. Distribucija ponarejenih zdravstvenih in sanitarnih izdelkov, osebne zaščitne opreme ter ponarejenih farmacevtskih izdelkov je bila ključno področje kriminalne dejavnosti. Z vidika javnega zdravja so še posebej zaskrbljujoči ponarejeni testi za osebno »korona« testiranje.

Samo v Sloveniji so letne izgube zaradi ponarejanja ocenjene na 215 milijonov evrov.

Z vidika javnega zdravja so še posebej zaskrbljujoči ponarejeni testi za osebno »korona« testiranje.

ORIGINALEN.SI – Zavarujte se pred ponarejanjem svojih izdelkov

Spletno mesto www.originalen.si vsebuje številne informacije o intelektualni lastnini ter koristne nasvete za potrošnike in podjetja, kako prepoznati ponaredek in spletne strani z nezakonito vsebino ter kako se jim izogniti pri nakupu prek spleta.

Koristni nasveti za podjetja so na voljo v zavihku Podjetja - Previdnostni ukrepi, ki odgovarjajo na vprašanja, kaj storiti v primeru ponarejanja izdelkov določenega podjetja, o vzporednem uvozu in nelegalni konkurenci ter sodelovanju s carinskimi organi v Sloveniji in EU. Imetniki pravic industrijske lastnine lahko carinske organe npr. brezplačno zaprosijo, da ponarejene ali piratske izdelke zadržijo na zunanjih mejah EU.

originalen.siINFORMACIJSKO SPLETNO MESTO
O PONAREJANJU IN PIRATSTVU

Pravice industrijske lastnine v Sloveniji lahko pridobite tudi na podlagi evropske ali mednarodne prijave.

Ukrepi v primeru kršitev

V primeru, da pride do kršitev pravic intelektualne lastnine - kadar nekdo uporablja predmet varstva pravice intelektualne lastnine brez soglasja imetnika te pravice - lahko podjetja oz. imetniki pravic izbirajo med uporabo civilnih, kazenskih in upravnih ukrepov. Informacije lahko pridobijo pri naslednjih državnih organih:

- carinski organi: Finančna uprava RS – Uprava za carine ali carinski organi EU. Slovenska podjetja, ki imajo na območju EU veljavne pravice intelektualne lastnine, lahko, kadar obstaja sum kršitve ob vnosu ali iznosu blaga iz Slovenije ali drugih držav, vložijo zahtevo za ukrepanje. Carinski organi bodo pozorni na blago, ki bi lahko kršilo njihove pravice intelektualne lastnine ob vstopu na carinsko območje EU, in preprečili uvoz ponarejenega ali piratskega blaga. Zahteva se lahko vloži za ukrepanje v eni državi članici EU ali v dveh ali več državah članicah EU.
- Tržni inšpektorat RS,
- Generalna policijska uprava, Uprava kriminalistične policije – Sektor za gospodarsko kriminaliteto,
- Urad RS za intelektualno lastnino.

Pravno pomoč lahko imetniku nudijo odvetniki oziroma odvetniške pisarne in v nekaterih primerih patentni zastopniki ali zastopniki za modele in znamke, registrirani pri Uradu RS za intelektualno lastnino.

Zavarujte svojo lastnino

Podjetja, ki še nimate registrirane znamke in modela oziroma podeljenega patenta v Sloveniji, lahko

postopek začnete pred Uradom RS za intelektualno lastnino, ki je pristojen za registracijo pravic industrijske lastnine v Sloveniji. Pravice industrijske lastnine v Sloveniji pa lahko pridobite tudi na podlagi evropske ali mednarodne prijave. Če izdelke proizvajate ali prodajate v tujini, oziroma svoje storitve opravljate zunaj meja Slovenije, razmislite o tem, kje vse želite zavarovati svojo industrijsko lastnino. Na voljo je več sistemov, ki vam olajšajo pridobitev varstva v tujini oziroma v več državah hkrati (npr. nacionalna prijava pri drugih tujih uradih, evropska ali regionalna prijava in mednarodna prijava). Dodatne informacije glede varstva v Sloveniji in tujini so na voljo na spletnih straneh Urada RS za intelektualno lastnino (www.uil-sipo.si), lahko pa tudi pokličete na njegovo Info točko na 01 620 31 01.

Urad RS za intelektualno lastnino malim in srednje velikim inovativnim podjetjem nudi brezplačno storitev »PRVA i«, ki podjetjem s tržno zanimivimi proizvodi svetuje, kaj vse lahko zavarujejo kot svojo intelektualno lastnino, kakšne prednosti jim to lahko prinese in možnosti varstva. <http://www.uil-sipo.si/uil/dejavnosti/informacijske-storitve/prva-i/>

Na spletni strani Urada RS za intelektualno lastnino je na voljo »Priročnik za izumitelje«, ki izumitelje vodi skozi ključne faze spreminjanja izuma v tržni proizvod oziroma zamisli v poslovni projekt. <http://www.uil-sipo.si/uil/urad/prirocnik-za-izumitelje/>

Brezplačno orodje »IP Diagnostic Tool« za podporo malim in srednje velikim podjetjem nudi Svetovna organizacija za intelektualno lastnino (WIPO). Z odgovori na različna vprašanja o podjetju orodje za diagnostiko intelektualne lastnine samodejno ustvari priporočila ter poročilo ocene intelektualne lastnine podjetja. Orodje je na voljo na spletni strani WIPO. <https://www.wipo.int/ipdiagnostic/>.

Za svetovanje in informacije o intelektualni lastnini v državah EU in zunaj EU (Kitajska, Latinska Amerika in Jugovzhodna Azija) pomoč nudi »IPR Helpdesk«. <http://www.iprhelpdesk.eu/> in <https://www.ipr-hub.eu/>

Smernice s podatki o varovanju intelektualne lastnine in uveljavljanju pravic zunaj EU so na voljo na spletni strani EUIPO »Protecting IP in third countries«. <https://euipo.europa.eu/ohimportal/sl/web/observatory/protecting-ip-in-third-countries> ^{gg}

**PRIHRANEK
PORABITE
RAJE ZA**

nov pisarniški kavni avtomat.

**45% nižja cena
elektrike za kar
4 mesece**

Akcija traja do 31. 12. 2020 samo za omejeno število novih gospodinskih in malih poslovnih kupcev.

Pravila in pogoji akcije so dostopni na energijaplus.si.

IZKORISTITE PRILOŽNOST